

16. ÚNOR 2022 – 160 LET SOKOLA

Okolnosti vzniku Sokola jsou spjaty s uvolněním poměrů v Rakousko-Uhersku, které následovalo po odvolání národem nenáviděného ministra Bacha. Byly zakládány různé kulturní vlastenecké spolky (jako Umělecká beseda, Hlahol či Svatobor), ale nová doba si žádala kromě oživení národní kultury i fyzickou zdatnost každého jedince, proto se tehdy velmi dařilo různým tělocvičným ústavům. Mezi ně patřil také český ústav Malypetrův, který později sehrál důležitou roli při založení Sokola. Jedním ze cvičenců a později cvičitelů tu byl Miroslav Tyrš.

Právě v této době oslovil Miroslav Tyrš české cvičence Schmidtova ústavu a získal je pro založení českého tělocvičného spolku. Spolu s Juliem Grégrem připravili znění stanov nově vzniklé Jednoty pražské a předložili je na c. k. místodržitelství v prosinci 1861.

Stanovy byly schváleny, a tak byla do Malypetrova ústavu v Panské ulici svolána **na 16. února 1862 (což je datum založení Sokola)** ustavující valná hromada. Dostavilo se na ni 75 členů. Starostou byl zvolen Jindřich Fügner, místostarostou (později náčelníkem) Miroslav Tyrš, členy výboru se stali Rudolf Thurn-Taxis, Rudolf Skuherský, Emmanuel Tonner, Karel Steffek, František Písařovic, MUDr. Eduard Grégr, JUDr. Julius Grégr, Jan Kryšpín, Ferdinand Fingerhut (Náprstek), a JUDr. Tomáš Černý. Dalšími osobnostmi, které sympatizovaly s novým spolkem, byli J. E. Purkyně, Jan Neruda, Josef Mánes, J. Barák a další.

Hlavním heslem, které razil Tyrš, bylo „Tužme se!“, Barák navrhl pozdrav „Nazdar!“, Fügner tykání a oslovení „bratře“, Mánes namaloval první prapor a skicu prvních krojů (upravených později Ženíškem). Název Sokol se poprvé uvádí ve stanovách z listopadu 1864 (dříve nebyl uveden, aby neprovokoval úřady, neboť byl převzat z názvu černo-horských revolucionářů).